

TARTU-JÕGEVA PUHKEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

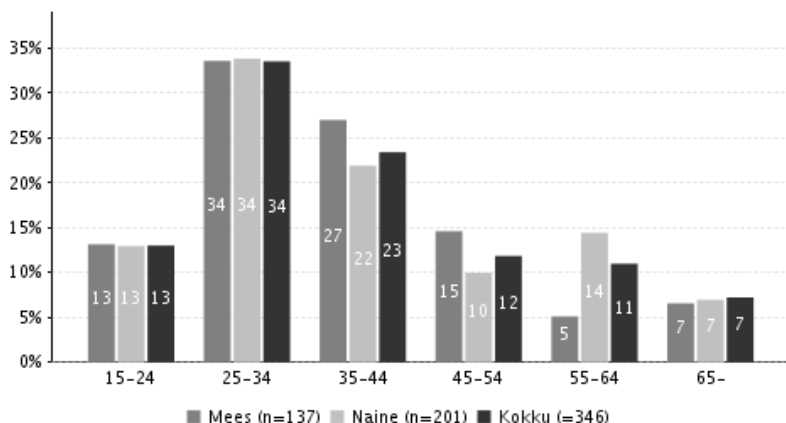
Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Tartu-Jõgeva puhkeala küllastajauuringu käigus koguti kokku 496 ankeeti, millest 99 Elistvere loomapargis.

Tartu-Jõgeva puhkeala küllastajauuringu aruanne on koostatud 397 ankeedi baasil. Elistvere loomapargi kohta on koostatud eraldi aruanne. Tegemist on Tartu-Jõgeva puhkeala koosseisus oleva eriomelise kõrge küllastatavusega küllastusobjektiga.

Tulemused

Tartu-Jõgeva puhkeala külastajatest oli külastajauuringu andmetel 61% naissoost ja 39% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 45%, keskeriharidusega 27%, keskhariidusega 21% ja põhiharidusega 7% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Puhkeala külastajatest 98% elab Eestis. Lisaks oli külastajaid ka Saksamaalt (1%), järgnesid Läti, Holland, Soome ja Taani. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tartu linn (33%), Elva linn (11%), Tallinna linn (9%), Nõo vald (5%), Tartu vald, Kambja vald, Elva vald (4%), Viljandi linn, Jõgeva linn (3%), Viimsi vald, Jõgeva vald (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Puhkeala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (69%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (17%), üksinda liikujaid oli 14% vastanutest. Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

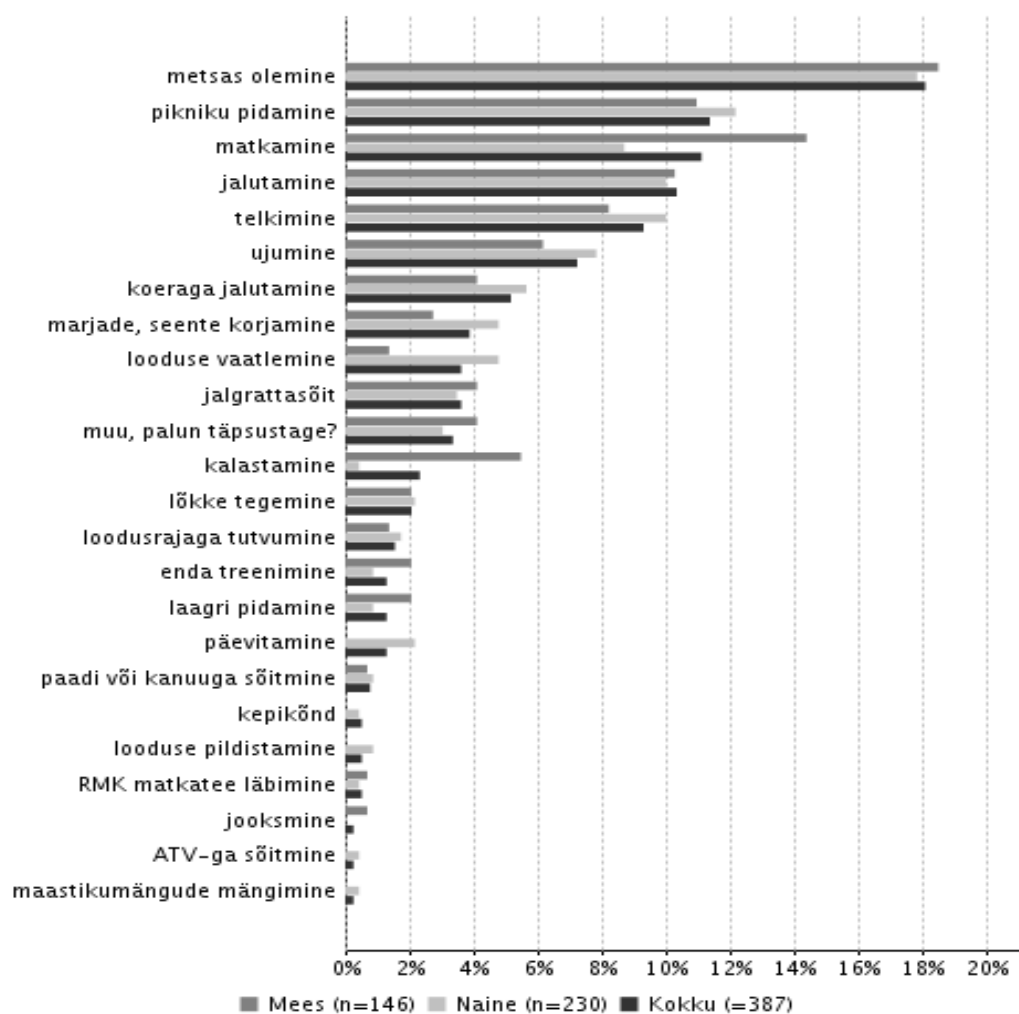
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	224	67
teised sugulased	7	2
sõbrad	86	26
töökaaslased	11	3
klass (Laste/õpilasgrupp)	1	0
lasteaiarühm	3	1
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	3	1
teised, kes?	1	0
Kokku	336	100

Tartu-Jõgeva puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 74%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 14%-le ja planeerimata sihtkoht 11%-le vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid metsas olemine, jalutamine, looduse vaatlemine, pikniku pidamine, matkamine, lõkke tegemine, ujumine, looduse pildistamine, loodusrajaga tutvumine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad metsas olemist, pikniku pidamist, matkamist, jalutamist, telkimist, ujumist, koeraga jalutamist, marjade, seente korjamist, looduse vaatlemist, jalgrattaga sõitmist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Küllastajate kõige olulisem tegevus

Tartu-Jõgeva puhkeala kõige enam külastatavad objektid olid Pangodi telkimisala (29% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Pangodi lõkkekoht (23%), Pikksaare matkarada (13%), Viti järve matkarada, Haldjarada ja Viti vaatetorn (12%), Jõeharu telkimisala, Viti lõkkekoht ja Elva jõe ürgoru matkarada (11%), Illi telkimisala ja Umbjärve

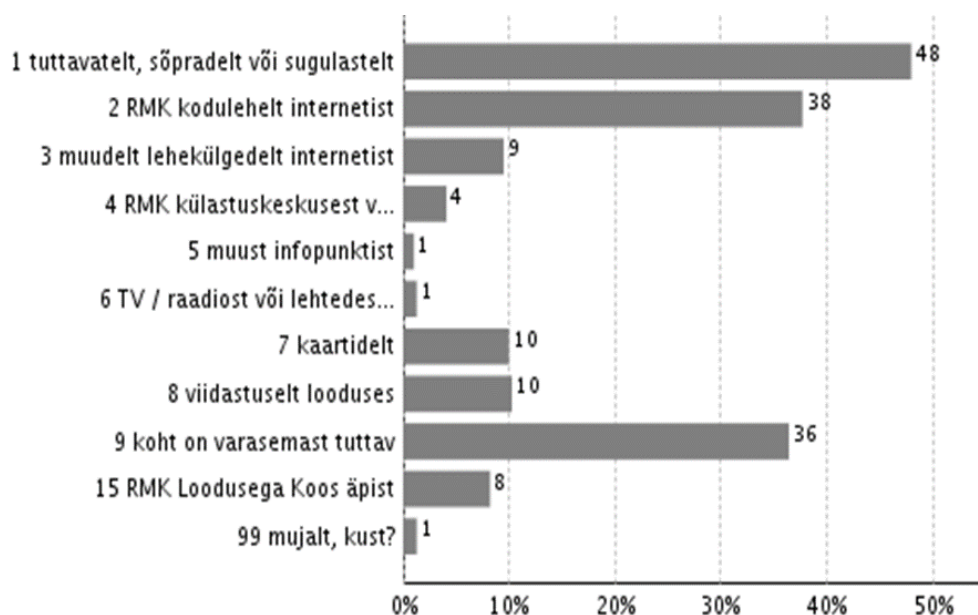
lõkkekoht (10%), Saare järve õpperajad (9%), Jõemõisa lõkkekoht ja Ürgoru lõkkekoht (8%), millele järgnevad teised objektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 2,65 objekti.

Tartu-Jõgeva puhkeala külastusest 49% tehakse suvel (juuni-august), 20% kevadel (aprill-mai), 19% sügisel (september-november) ja 12% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 70% kõigist külastajatest ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 3,0 tundi. Ööbijaid oli 30% ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 1,7 ööpäeva (mediaan 1 ööpäev). Ööbijatest 62% veetis alal ühe öö, 26% kaks ööd ja 10% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka metsaonne. Esimest korda Tartu-Jõgeva puhkealal viibijaid oli 39% külastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (83% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (68%), millele järgnevad jalgsi liikujad (17%), jalgratas (8%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (5%), mootorratas ja kanuu, süst või sõudepaat (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

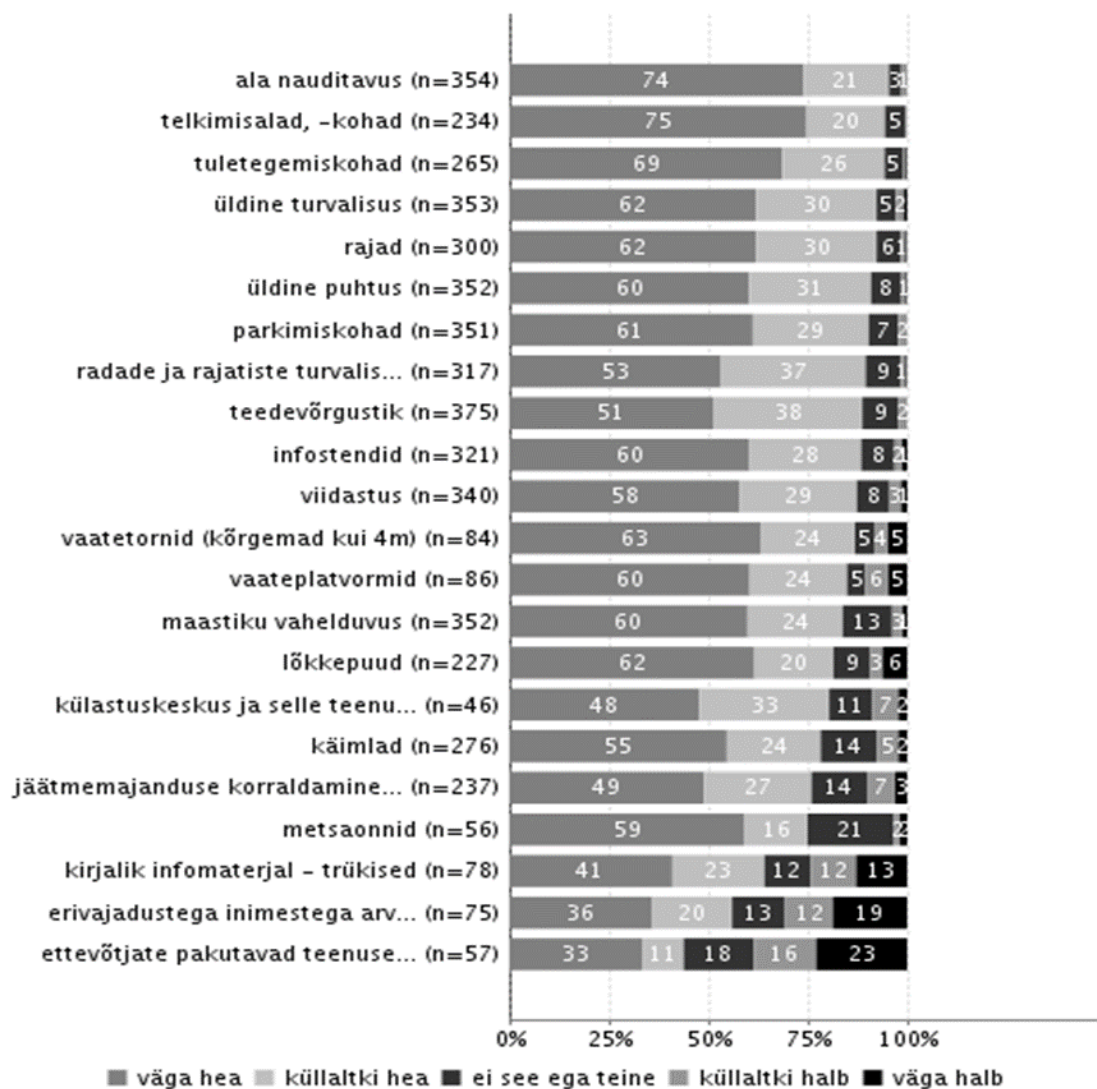
Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha puhkealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 31% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 40,02 eurot külastuskorra kohta (mediaan 25,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest ja

bensinijaamadest, seejärel ostudele kohvikutes ning restoranides ja majutusele.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, looduse tunnetamine, stressi maandamine, viibimine koos oma seltskonnaga, meeldivad varasemad kogemused, omaette olemine jne.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid puhkeala küllastajad telkimisalade ja –kohtade, tuletetemiskohdade, radade, parkimiskohtade, teedevõrgustiku, infostendide, viidastuse kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad ettevõtjate teenustele ja erivajadusega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

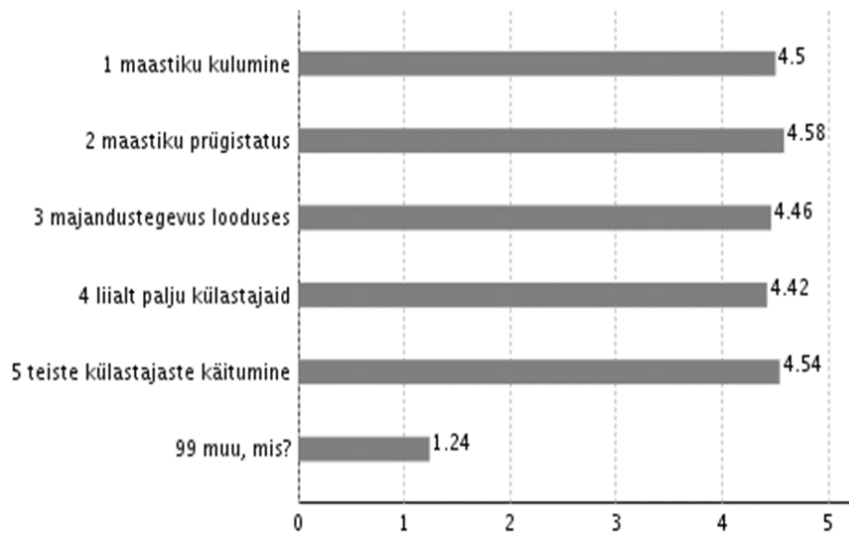

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 93% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad metsaonnide hulgalet.

Tartu-Jõgeva puhkeala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati enim ümbritseva looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid

92% külastajatest tundsid, et tänu Tartu-Jõgeva puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Tartu-Jõgeva puhkealal ja. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (31% küsitluses osalenutest), seejärel spordi- ja harrastusvõimalustest ning kauplustest (22%), majutusest (13%) ja juhendatud retkekorraldusest (6%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 50 eurot majutuse eest, 20 eurot spordi- ja harrastusvõimaluste eest, 10 eurot ostude eest kauplustes ja juhendatud retkekorralduse ning toitlustuse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Tartu-Jõgeva puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,47 (üleriigiline loodusalade külastajarahuloluindeks oli 4,45).